

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 14. marts 2024
Kontor: Kontoret for Organiseret
Kriminalitet
Sagsbeh: Laura Emilie Tolstrup
Kornerup
Sagsnr.: 2024-01204
Dok.: 3135137

Besvarelse af spørgsmål nr. 602 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 602 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 22. januar 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Malene Lejbach

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 602 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for sigtelser, tiltaler og domme i forbindelse med bestemmelsen om menneskeudnyttelse, jf. straffelovens § 262 b, og politiets erfaringer med bestemmelsen (overblikket bedes givet pr. politikreds)?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”1. Rigspolitiet kan indledningsvis oplyse, at det fremgår af straffelovens § 262 b, at den, der ved udnyttelse af en anden persons betydelige økonomiske eller personlige vanskeligheder, manglende indsigt, letsind eller et bestående afhængighedsforhold rekrutterer, transporterer, overfører, huser eller efterfølgende modtager vedkommende til arbejde under åbenlyst urimelige forhold, straffes med fængsel indtil 6 år. På samme måde straffes den, der under de i 1. pkt. nævnte omstændigheder udnytter en person til prostitution, optagelse af seksuelt materiale såsom fotografier eller film eller forestilling med seksuel optræden.

Generelt skal Rigspolitiet bemærke, at siden maj 2022 har den nationalt koordinerede monitoringsindsats vedrørende menneskehandel og menneskeudnyttelse været forankret i Syd- og Sønderjyllands Politi. Efterforskning af konkrete sager om menneskeudnyttelse sker i politikredsene, og er der tale om sager vedrørende organiseret menneskeudnyttelse, hvor der kan være grund til at antage, at overtrædelsen har et særligt betydeligt omfang, eller på anden måde er af særlig kvalificeret karakter, vil efterforskningen blive varetaget af NSK.

Rigspolitiet har til brug for besvarelsen indhentet bidrag fra National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK) samt landets øvrige politikredse.

NSK har oplyst, at NSK siden den 1. juni 2022, hvor bestemmelsen om menneskeudnyttelse trådte i kraft, ikke har registreret sager om menneskeudnyttelse efter straffelovens § 262 b i Politiets Sagsstyringssystem (POLSAS).

Hovedparten af politikredsene har oplyst, at kredsene enten ikke har sager registreret på gerningskoden vedrørende straffelovens § 262 b, eller at der kun er registreret ganske få sager siden bestemmelsens ikrafttræden den 1. juni 2022. Kredsene har i forlængelse heraf oplyst, at de kun har meget begrænset eller

ingen erfaring med efterforskning af sager vedrørende straffelovens § 262 b.

Københavns Vestegns Politi har oplyst, at politikredsens Afdeling for Organiseret Kriminalitet i 2023 har haft et par anmeldelser om overtrædelse af straffelovens § 262 b til vurdering. Vurderingen af anmeldelserne er sket i samråd med interne og eksterne samarbejdspartnere, herunder politikredsens egen Udlændingesektion, Udlændingestyrelsen, Center mod Menneskehandel (CMM), Rigspolitiets sektion for International Informationsudveksling (SIU), Skattestyrelsen og flere fagforeninger mv.

Københavns Vestegns Politi har vurderet, at sagerne ikke har været omfattet af straffelovens § 262 b, idet sagerne i stedet fandtes at vedrøre andre strafbare forhold eller arbejdsretlige forhold. Politikredsen har således ingen verserende sager om overtrædelse af straffelovens § 262 b, men har aktuelt en sag om overtrædelse af straffelovens § 262 a (menneskehandel), hvor der ifølge kredsen ofte opleves samme type udfordringer som i sager om overtrædelse af straffelovens § 262 b. Således kan der eksempelvis være udfordringer med, at de forurettede generelt bevæger sig rundt i hele Europa. Den store grad af mobilitet gør ofte efterforskningen kompleks og fordrer et fokus på internationalt politisamarbejde i form af JIT (joint investigation team) samt et tæt samarbejde med CMM.

Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi har oplyst, at politikredsen i 2023 rejste tiltale mod tre personer i forening for menneskehandel efter straffelovens § 262 a, subsidiært menneskeudnyttelse efter § 262 b. Den 9. januar 2024 afsagde Retten i Nykøbing Falster dom i sagen, hvor en af de tiltalte blev dømt for menneskehandel efter straffelovens § 262 a, mens de to andre tiltalte blev frifundet. Politikredsen har ikke yderligere erfaringer med sager omhandlende menneskeudnyttelse og oplevede ikke i forbindelse med den nævnte sag hindringer i forbindelse med efterforskningen i relation til bestemmelsen om menneskeudnyttelse.

Nordsjællands Politi har oplyst, at politikredsen siden indførelsen af straffelovens § 262 b har behandlet to sager, hvori der indgår anmeldelser og sigtelser for overtrædelse af bestemmelsen. Idet der endnu ikke er rejst tiltale i de pågældende sager, er det vanskeligt for politikredsen på nuværende tidspunkt at udtale sig om erfaringer med bestemmelsen, herunder at vurdere, hvilke krav der stilles til efterforskningen.

Nordsjællands Politi har dog samtidig bemærket, at det i forbindelse med efterforskningen af denne type sager kan være

en hindring, at forurettede og vidner ikke selv henvender sig med henblik på anmeldelse af menneskeudnyttelse. Endvidere har forurettede og vidner ikke nødvendigvis tillid til myndighederne, herunder politiet, ligesom de forurettede kan være i et økonomisk afhængighedsforhold og derfor være meget tilbageholdende med at indgive anmeldelse eller afgive forklaring.

2. Syd- og Sønderjyllands Politi har oplyst, at politikredsens områdemonitoring foretages på baggrund af den sagsmonitoring, der finder sted i politikredsene, samt på baggrund af øvrige oplysninger fra ind- og udland, herunder primært fra Europol samt nationale samarbejdspartnere såsom CMM og Familieretshuset. Nationalt arbejder Syd- og Sønderjyllands Politi tæt sammen med CMM og relevante kontaktpersoner i politikredsene. Endvidere deltager Syd- og Sønderjyllands Politi i en national arbejdsgruppe mod kriminalitet i vejtransportbranchen, som har fokus på at bekæmpe menneskehandel og menneskeudnyttelse i vejtransportbranchen.

Derudover deltager Syd- og Sønderjyllands Politi på vegne af dansk politi i den tværgående, fælles myndighedsindsats til bekæmpelse af menneskehandel, og i regi heraf beskæftiger myndighederne sig også andre typer af udnyttelse.

I forhold til den internationale indsats deltager Syd- og Sønderjyllands Politi i de projekter under Europol-EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats), som Danmark er en del af på menneskehandelsområdet. I regi af Europol har Syd- og Sønderjyllands Politi i 2022 og 2023 bl.a. forestået koordineringen af dansk politis deltagelse i fælles aktionsdage under EMPACT-prioriteten ”menneskehandel” med fokus på tvangsarbejde og menneskeudnyttelse. Under aktionsdagene blev der bl.a. gennemført målrettede kontroller på bl.a. restauranter, hoteller/moteller, gartnerier mv. med henblik på at afdække og forebygge mulige forhold vedrørende menneskehandel og tvangsarbejde.

Et yderligere centralt element i det internationale samarbejde er det bilaterale samarbejde med udvalgte lande. Det tættere samarbejde, som Syd- og Sønderjyllands Politi og andre danske politikredse senest har opbygget med eksempelvis Rumænien, har allerede givet gode konkrete resultater i forhold til bekæmpelse af menneskehandel og seksuel udnyttelse.

I nordisk regi blev der i 2022 på baggrund af en beslutning i Nordisk Ministerråd oprettet en arbejdsgruppe for indsatsen mod menneskehandel. Arbejdsgruppen består af de nationale

koordinatorer på menneskehandelsområdet, som for Danmarks vedkommende er CMM. Det er besluttet, at der under arbejdsgruppen skal etableres et nordisk politinetværk for at styrke samarbejdet mellem politiet i de nordiske lande om indsatsen mod menneskehandel. Syd- og Sønderjyllands Politi imødeser samarbejdet i dette politinetværk, der ud over menneskehandel også forventes at have fokus på menneskeudnyttelse.”

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet endvidere indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har trukket oplysninger fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS) om antallet af sigtelser, tiltaler og domfældelser for overtrædelse af straffelovens § 262 b, om menneskeudnyttelse, jf. tabel 1 og 2 nedenfor.

Rigsadvokaten skal bemærke, at bestemmelsen i straffelovens § 262 b trådte i kraft den 1. juni 2022.

Tabel 1. Antal sigtelser, tiltaler og domme vedr. overtrædelse af straffelovens § 262 b (opgjort på forhold)

Sagstrin	Kredsnavn	Antal
Sigtelser	Alle kredse	9
Tiltaler	Alle kredse	0
Domme	Alle kredse	0

Tabel 2. Antal sigtelser vedr. overtrædelse af straffelovens § 262 b (opgjort på forhold, fordelt på kreds)

Sagstrin	Kredsnavn	Antal
Sigtelser	Sydsjælland og Lolland-Falsters Politi	4
Sigtelser	Nordsjællands Politi	5

Bemærkninger til tabellerne:

Det bemærkes, at opgørelserne er baseret på tal fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS). Opgørelserne er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem. Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der f.eks. kan forekomme efterregistreringer. Data er opdateret den 20. januar 2024.

Sigtelser, tiltaler og afgørelser er periodiseret efter, hvornår der i pågældende sag er rejst sigtelse, der er rejst tiltale eller sagen er afgjort. Der vil være en periodevis forskydning af data, da f.eks. antallet af afgørelser i 2021 kan vedrøre tiltaler rejst i 2020.

Sigtelser, tiltaler og afgørelser er opgjort efter antal særskilte lovovertrædelser, hvortil der er knyttet én gerningsperson. Det betyder, at en lovovertrædelse med flere gerningspersoner tælles som to eller flere forhold.”